

Oslo, 24. oktober 2025

Sex og samfunns innspill til Prop. 1 S (2025-2026) Statsbudsjettet 2026 (kapitler fordelt helse- og omsorgskomiteen)

Takk for muligheten til å gi innspill. Mitt navn er Anneli Rønnes, og jeg er leder for kommunikasjon og politikk ved Sex og samfunn.

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største fagsenter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Gjennom vår klinikk og våre tjenester var vi i 2024 i kontakt med 40 000 pasienter, som gjør vår klinikk til Norges største klinikk for seksuell helse.

Vi holder også kurs og undervisning for helsepersonell og studenter innen helsefag over hele landet, og er opptatt av likeverdige seksuelle helsetjenester for alle, uavhengig av hvor en bor.

Vårt innspill

Vi vil vise til vårt skriftlige innspill, hvor jeg i dag vil fremheve to punkt:

Abort i primærhelsetjenesten

Sammen med ny strategi for seksuell helse lanserte regjeringen blant annet følgende tiltak: *Pilotere medikamentell abort utenfor sykehus*, omtalt i Kap. 760 Kommunale helse- og omsorgstjenester, herunder Post 21 Spesielle driftsutgifter.

I august startet Sex og samfunn et aborttilbud, hvor vi som første aktør i primærhelsetjenesten tilbyr medikamentell abort. Før vi startet vårt tilbud var abort kun tilgjengelig på sykehus.

Ny abortlov åpner opp for at abort kan tilbys utenfor sykehus. Dette er viktig av flere grunner, inkludert et mer tilgjengelig tilbud over hele landet, bedre kapasitet på sykehusene for de som trenger dette, og bedre bruk av ressurser i helsevesenet.

Vi har så langt behandlet over 70 pasienter. Tilbudet vårt er så langt tilgjengelig for personer over 16 år, de må være folkeregistrert i Oslo og foreløpig tar vi kun imot pasienter som snakker/forstår norsk.

Vi sorterer/selekterer våre pasienter gjennom et skjema, som er godt utprøvd i England. Gjennom dette skjemaet beslutter vi hvem som har behov for ultralyd og hvem som kan få abort uten ultralyd. Så langt har halvparten av våre pasienter fått utført abort uten ultralyd. På sykehus er praksis at de tar ultralyd av alle. Men skal en innføre et aborttilbud i primærhelsetjenesten mener vi at vi må

Vårt tilbud er den første piloten, og vi håper på flere piloter andre steder i landet. Parallelt håper vi at vår modell kan brukes inn i utformingen av et aborttilbud i primærhelsetjenesten.

Vårt aborttilbud er finansiert av Helsedirektoratet, gjennom det som nå heter Post 70 Tilskudd. Det betyr at vi har midler for et år av gangen, men vi håper det satses på dette videre, særlig i lys av utredningen som Helsedirektoratet nå jobber med.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Det andre vi ønsker å trekke frem i dag er det foreslåtte kuttet i øremerkede midler til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, omtalt i Kap. 760 Kommunale helse- og omsorgstjenester, 61 Forebyggende helse- og omsorgstjenester.

I mange år har regjeringen satt av øremerkede midler til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Nå vil regjeringen flytte disse til en tverrsektoriell pott.

Vi koordinerer Nasjonalt nettverk for ansatte ved helsestasjon for ungdom, holder undervisning for og møter ansatte på helsestasjon for ungdom fra hele landet.

I disse dager holder vi på med en kartlegging av tilbudene på helsestasjonene rundt omkring i Norge, og foreløpige resultater viser at det er flere steder der tilbudet allerede er begrenset på grunn av mangel på ressurser.

Vi vet at den økonomiske situasjonen i mange kommuner er utfordrende, og derfor reagerer vi på regjeringens forslag.

Som Elevorganisasjonen påpekte i en NRK-sak: skolehelsetjenesten er allerede underbemannet i mange kommuner og elever møter ofte en stengt dør.

Sex og samfunn har i mange år jobbet for å sikre likeverdige tjenester for unge over hele landet, og er bekymret for utviklingen. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er lovpålagt og den viktigste helsetjenesten for barn og unge, og vi har vanskelig for å forstå hvorfor det nå legges opp til at disse tjenestene skal måtte søke midler til drift. Forslaget vil føre til uforutsigbarhet og usikkerhet, både for ansatte og de som trenger tilbudet.

Takk!